

Comment

A. L. by A. L.

The propagandist effort of a young Latvian Communist, Gregory Meiksnis, to write an extremely pro-Soviet interpretation of the recent history of Lithuania, Latvia and Estonia seems to be fruitless. The book, "The Baltic Riddle," was reviewed by a noted authority on Russia, William Henry Chamberlin, in the New York Times Book Review, and the following conclusion reached:

"It is highly probable that the Soviet Union will reoccupy the Baltic republics after the defeat of Germany. But Mr. Meiksnis offers no convincing evidence that this will be in harmony with the desires of the population. Only a free plebiscite, held without Red Army occupation, could settle that question."

Wendell Willkie thinks the future status of the small states of Europe constitutes one of the most delicate problems that confronts American statesmanship. He says: "One of the most pressing questions in everybody's mind is what Russia intends to do about the political integrity of small states around her borders — Finland, Poland, the Baltic and the Balkan States." It is believed by some Republicans, says Willkie, that "Mr. Stalin will make ruthless territorial demands on the smaller states, and these demands will produce a violent anti-Russian reaction among Americans who emigrated, or whose forbears have emigrated, from those states." These Republicans, and some Democrats, want to use this anti-Russian feeling (if it becomes real) for their own selfish party ends. Mr. Willkie contends, we should convince Russia to trust us and treat her an equal "with whom we desire to work and live". Only on that basis will a satisfactory settlement of the status of the small states of Europe will be achieved.

The Lithuanian Catholic parish of Providence, R. I. is celebrating its 25th anniversary. Pastor is energetic Father Antekamas.

Lithuanian veterans of the first World War in Philadelphia have organized a Lithuanian American War Mothers Organization of 75 members. A similar organization in Chicago has over 1,000 members.

Corporal Frank Gelbud of Marlton, Pa. tells of a Kaunas Lithuanian among the 10,000 German war prisoners now in a Texas camp. This Lithuanian asked whether it is true that New York is only smoking ruins. That's what the Germans are telling the people in the Baltic States and Germany.

Lithuanian Youth Circle (Lietuvių Jaunimo Ratelis) of Boston celebrated its 5th anniversary. It was organized by Kostas Mekevičius, now in the armed services. During the past 5 yrs. the Circle was active in defending the rights of Lithuania's freedom and was among the first to join an association of Massachusetts Lithuanians to help Lithuanian war sufferers. This association, under the name of Lietuvių Remti Draugija, is now very active and contemplating the calling of its third congress in 1944. One of the members of the Circle, Stasys Masiulis, gave his all for America.

During a special War Bond drive arranged by the Ansonia, Conn. Lithuanians, a total of 46,775 bonds and stamps were sold between July 18 and September 25. The aim was to raise \$100,000, therefore, it was a big success. It is expected that a bomber named Lithuanian Society of Ansonia, Conn. will be the result.

No. 2-ras Telefonas Dial 5-1094 WORCESTER, MASS. SAUSIO (JAN.) 8-tą D., 1944 M. Telefonas 5-1180 So. Husted St. Vol. XXV

RUSU IMPERIALIZMAS

KO RUSŲ IMPERIALIZMAS SIEKIA?

Prėjusio sekmadienio sausio 2 dieną, 1944 m., New York Times tilpo Wendell L. Willkie straipsnis, kuriame Willkie nurodo, kad Rusų pasimėjimas pavergti mažąsias tautas yra peiktinas ir mano kad nebus toleruojamas.

Willkie aiškiai pasako, kad

Lenkija, Lietuva, Estija, Latvija, Besarabija, Suomija — turi gauti savo nepriklausomybę ir kad Jungtinių tautų pereiga nustatyti Europos sienas. Kitaip sakant — kariaujančios tautos turi neleisti rusų imperialistams pavergti mažesnes tautas.

RUSŲ KOMUNISTŲ ORGANAS PRAVDA PUOLA WENDELL L. WILLKIE

Maskva, sausio 4 d. 1944 m. — Komunistų propagandos vedėjas Daniel Zaslavsky, komunistų organe, Pravdoje, parašė ilgą straipsnį, puolantį Willkie, kam jis maišosi į Europos reikalus. Mat, Baltijos, Lenkijos, Suomijos ir Besarabijos klausimas esąs Rusijos vidaus reikalas...

Toliau, Pravda nusako, kad buk Pabaltijos kraštuose ir Lenkijos rytų dalyje buvęs plebecitas ir klausimas esąs išrištas.

Nors visas pasaulis žino, kad tenais nebuvo jokio plebecito, nes tik keli desėtkai komunistų padarė tokį nutarimą pasiūsdami gaujas ginkluotų raudonarmiečių, kad varu priversti Pabalti-

jos kraštų gyventojus prie balsavimo urnos. Desėtkai tukstančių lietuvių buvo suvaryta į tavorinius vagonus ir laikomi be vandens, maisto; o taipgi maži vaikai, moterys, bauriaus negu gyvuliai sukimšti vagonuose buvo išvežti Sibiron. Po šitokio "plebecito" Pabaltijos kraštuose, komunistų organas Pravda dar turi drąsas kalbėti apie tai.

Komunistų organas Pravda neturėdama kaip pateisinti savo imperializmo godumus, sako, kad Willkie budamas kandidatu į S. V. Prezidentus ieškąs balsų. Tokiai Maskvos imperialistų pasakai nė vienas doros žmogus ne tik Amerikoje, bet ir pasaulyje netikės.

1,092 Laikraščiai 39-se Svetimose Kalbose

Sie 1,092 laikraščiai ir leidiniai atspaudinti 39 svetimose kalbose, jeigu skaitome Esperanto, Carpatho-Rusu, Kroatų ir Serbų, kaip atskiras kalbas. Esperanto yra dirbtina kalba. Carpatho - Rusų leidiniai Jungtinėse Valstijose pabrėžia jų giminybę su rusais. Kroatų ir serbų leidiniai vartoja vieną kalbą bet skirtingą alfabetą, kroatai vartoja lotynų raides, serbai Cyrillac raides. Ladino yra ispanų kalba maišyta su žydų ir ji vartoja žydų raides.

Pracijoje Jungtinėse Valstijose buvo leidinių kaip Hindustani, Punjabi, Persų, Tagalog (Filipinų) ir Turkų kalbose, bet dabar jų nėra.

Tik 21-na iš 39-nių grupių turi dienraščius; beveik visos grupės turi pussavaitraščius (semi-weekly) arba savaitraščius: Ispanai jų turi 142 Italai 117 Lenkai 78 Čekai 61 Vengrai 57 Žydai 50 Kiniečiai turi daugiausia dienraščių; net 11 jų.

Kur Susimetus Svetimkalbių Spauda

Svetimų kalbų spauda susikongcentravus žemiau pažymėtose valstijose ir vietoje, kur randasi dideli skaitliai svetimšalių. Sekamose valstijose išleidžiama daugiausia laikraščių: New York Valstijoje .. 287 Illinois .. 187 Pensylvanijoje .. 89

Kalifornijoje	69
Texas	64
Ohio	555
Massachusetts	54
Michigan	50
Devynios kitos valstijos ir District of Columbia turi po dešimt arba daugiau svetimkalbių laikraščių; New Jersey 43; Minnesota 32, Wisconsin 29, Missouri 16, Iowa 15, Nebraska 15, New Mexico 13, Delaware 10, Kansa 10 ir District of Columbia 11.	

Penkios kitos valstijos turi po vieną, ir dešimt valstijų — Alabama, Arkansas, Idaho, Kentucky, Mississippi, Montana, S. Carolina, Tennessee, Virginia ir Wyoming visai neturi. Tose valstijose yra mažai svetimšalių gyventojų.

TUKSTANČIAI TELEGRAMŲ KONGRESUI

Washington, D. C., sausio 6, 1943 — Kadangi jau pusėtinai skaičius karo Veteranų grįžta namo iš karo lauko, visi susirūpinę karo Veteranų invalidų likimu.

Prie šitokios padėties, Kongreso nariai gauna reikalavimus, kad būtų pravaista tinkamas įstatymas Veteranų šelpimui.

NACIAI PRAŠALINO ROMOS GUBERNATORIŲ

Londonas, sausio 6, 1944. - Šveicarijos žinios skelbia, kad del nežinomos priežasties, Romos Gubernatoriaus italas buvo prašalintas, ir žinoma, jo vieton buvo paskirtas Vokietis.

AMERIKOS PENKTOSIOS ARMIJOS JĖGOS PAĖMĖ KALNŲ ITALIJOJ

Alijantų Stovykla, Algiers. - Amerikos Penktosios Armijos jėgos nužengė pirmyn 2 1/2 mylias laike sniego audros ir paėmė 2,600 pėdų Mount Spinuccio. Visi kalnai šioje aplinkėje uždengti giliu sniegu ir daugelis iš jų pakilę virš 3,000 pėdų.

Ypatingai išlavinta maišyta amerikiečių - kanadiečių armija sykiu kovoja su Penkta Armija. Generolo Sir Bernard L. Montgomery Aštuntosios Armijos jėgos stumiasi pirmyn link Tollo, Adriatiko fronte ir pagerino savo pozicijas arti Ortona. Alijantų lėktuvai nuskrido į Romą ir sunaikino gelžkelio ir kitų svarbių karninių atsargų punktus.

AR YRA RUSŲ - VOKIEČIŲ SLAPTA SUTARTIS?

Pasiskaičius žinias iš Rusų - Vokiečių karo lauko, kaip kada atrodo gana keistai, kad rusai stumia Vokiečius desėtkus mylių kasdieną, užmuša desėtkus tukstančių. Jei jie tą padaro, tai tik dėka Amerikos ginklų ir visos paramos, kurią talkininkai duoda rusams.

Nežiurint tokios paramos, kokią rusai gauna iš Amerikos — jų valdančioji partija — komunistų Vadai, jau drįsta pasakyti musų Vadams, kad ne jų biznis kištis į mažųjų tautų Nepriklausomybės reikalus.

Wendell L. Willkie aiškiai ir tiesą pasakė New York

Times, kad tų tautų, kurias rusai nori pavergti, šiandien sunęs ir dukterys kariauja už Amerikos laisvę ir likimą, ir kad jie turi teisę gauti iš Amerikos paramos del jų tėvų žemės išlaisvinimo.

Iš rusų komunistų ir nacių taktikos, nežiurint kokią kas išvadą daro, ir kokius rusai išsisukinėjimus narplioja, vistiek atrodo, kad tarp komunistiškos Rusijos ir naciškos Vokietijos gali būti slapta sutartis?

Faktas yra, kad rusai atkartotinai sako, kad jie ir Vokiečių nustatyti rubežiai 1939 metais turi but garantuojami. Jeigu taip komunistų ir nacių nėra slaptos sutarties, tai kam jie reikalauja, kad sulig Rusų - Vokiečių 1939 metų sutarties būtų šių dienų sutartis daromos?

Kam jie tad reikalauja iš Amerikos antro fronto, jeigu Amerika "neturi teisės" maišytis į mažųjų tautų reikalus?

PREZ. ROOSEVELTAS KALBĖS KONGRESUI

Washington, D. C., sausio 6, 1944. — Dar tikro laiko nėra paskirta kada Prezidentas Rooseveltas pasakys metinę kalbą (On the State of the Union).

Nors lovoj gulėdamas Prezidentas Rooseveltas prirengia savo kalbą Kongresui.

DEGTINĖS KRAUTUVĖ TIK DEL MOTERŲ

Mobile, Alabama., sausio 6, 1944. — Pačiame Mobile miesto centre yra dvi degtinės krautuvės, viena iš tų krautuvė parduoda degtinę tik moterims, kita tik vyrams.

AUDRA PADARĖ DAUG NUOSTOLIŲ

New York, sausio 6, 1944. — New Yorko apylinkėje sniegas, lietus, vėjas pridarė daug nuostolių. Iškabos, gatvių šviesos, langai, tvoros ir t.t. buvo daužoma smarkios audros. Del nežmoniško slidumo gatvėse, autobusai ir automobiliai slidinėjo, daug žmonių sužeista.

Policija dirbo per naktį, nes buvo šaukiama visokia pagelba. Daug industrijos darbininkų suvėlavo darban, ypatinai New Jersey valstijoje.

Nuo pirmųjų okupacijos dienų vokiečiai ėmėsi "valyti" Lietuvos knygynus. Dr. V. Kudirkos vardo biblioteka Kaune neteko 10,000 veikalų, Kauno universiteto biblioteka — 23,000 knygų, Centrinė Kauno biblioteka 17,000 knygų, Mokslo Akademija Vilniuje — 40,000 knygų.

Ekstra

Šiuomi prisiminam savo gerbiams skaitytojams, kad Amerikos Lietuvis sieniniai kalendoriai jau atspausdinti ir siuntinėjami, o jeigu nepasiskubinsite pasinaujinti savo prenumeraturos — gali jų pritrukti.

Prašome visų savo skaitytojų, kurių prenumeratos jau pasibaigę, ateiti Amerikos Lietuvis raštinėn ir pasinaujinti. Kiekvienas mūsų skaitytojas pasinaujinęs savo prenumeratą arba ir naujai užsiprenumeravęs laikraštį, gaus kalendorių DOVANAI.

Amerikos Lietuvis prenumeraturos kaina \$2.50 metams, dviem metams — \$4.00. Pasinaujindami savo prenumeratą paremsite savo spaudą ir sykiu gausite gražią dovaną — Sieninį kalendorių su lietuviškais numeriais ir atžymėtomis tautiškomis ir katalikiškomis šventėmis.

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon Street
Worcester, Mass.

JEIGŲ TAKSOS - INCOME TAX

Labai svarbu į laiką ir tinkamai išpildyti valdiškas Income Tax jusų metinių pajamų Blankas.

Jei turite kokių neaiškumų su jusų Jeigu Taksomis, ir būtų reikalinga pagelba, kreipkitės —

Amerikos Lietuvis raštinė
14 Vernon St., Worcester, Mass.

ROCHESTER, N. Y.

KRITIKOS BRUOŽAI

Ponas S. Bugnaitis Amerikos Lietuvis kelioose numeruose turėjo aštrokų ant jo užsiuolimų neva kad nevykusiai j laikraštį rašinėja, ir delto pareiškia, kad net laikraščio neskaitysią jei Bugnaitis vis j Amerikos Lietuvis rašinėš apie religiją. Ir net pliauškalu vadina tas jo mintis apie religiją pareiškias.

Man labai nuostabu, kad vienas iš tų išmetinėtojų yra Lietuvoje baigęs aukštesnį mokslą, o nepajėgias sveikai protauti. Jis sako, kad lenkai budami katalikai, lietuvių katalikus visuomet engė. Taipgi ir vokiečiai budami katalikai net kryživiai, reiskia pasizymėje katalikai, engė netik lietuvius, bet ir latvius ir kitas tautas. Na, o rusai stačiatikiai, budami provoslavais, kaip jie patys sako, 16 kitų valstybių užkariavo, o kitu posakiu — 50 tautų. O japonai nekatalikai, net ne krikščionys savoje valstybėje budami apie su 75,000,000 gyventojų jau šandien terorizuoja apie 300,000,000 gyventojų. Sykiu viską suėmus, išeiina, kad nekatalikybė, ne krikščionybė tam kalta, o tik kalti valstybiniai vairuotojai; reiskia iš kokio elemento jie susideda, tokia jų ir santvarka. Jei krikščionys valstybiuose reikaluose nesielgia teisingai, negalima jų pateisinti ne pagirti, taip lygiai negalima ne teisingi ne girti dabartinių Japonijos stabmeldžių, ne vokiečių, ne Rusijos valdovų, sužvėrusių, kurie ne katalikai, ne krikščionimis nebudami, o visgi pataiko 75 nuosimčius žiaurume pralenkti visus krikščionybės buvusius žiaurumus. Todel prašau jusj ponai, krikščionybės engėjai, teisingai ir bešališkai palyginkite krikščionių blogumus, su krikščionybės engėjų blogumais, tuomet neturėsit kuomi girtis?

Mano manymu didžiausi blogumai pačina ne iš krikščionybės, bet iš ekonominių aplinkybių, netinkamai sutvarkytų. Aš patariau p. Bugnaitis oponentams krikščionybę daugiau suprasti pirm negu ją neigti neteisingais įtarimais.

Ponas S. Bugnaitis nenusiminkite del tų kelių kritikų nepalankios minties pareiškimo. Čia aš skaitau Amerikos Lietuvis, tai daugiausia del to, kad Amerikos Lietuvis leidžia tamistai ir kitiems rimtas mintis pasireikšti. O jei jau randasi tokių skaitytų, kurie tariasi del rimtų straipsnių talpinimo neskaityti Amerikos Lietuvis, del to prašau gerb. redakcijos man prausti kiek tuomi nustosit skaitytų, o aš stengisiuosi tiek jums naujų skaitytų gauti.

Burbulai liekasi burbulais, bet rimtas žodis yra mūsų kultūros židinis.

Ant. Žiemys

21 Dudley Street
Rochester, N. Y.

DIDYSIS SAPNININKAS

Trečia Padidinta Laida

DAUGYBĖ ĮVAIRIŲ RAŠTŲ: —

APART IŠGULDYMO SAPNŲ, JAME TILPSTA Eilės, Žvaigždyno Ratas, Lietuvių Mitologija, Papročiai, Burtai, Simboliškos Spalvos, Išmintingasis Selemonas su paveikslu ir ateities atspėjimo numeriais, Paslaptys Kazyrų Lošime ir daug kitų patarimų.

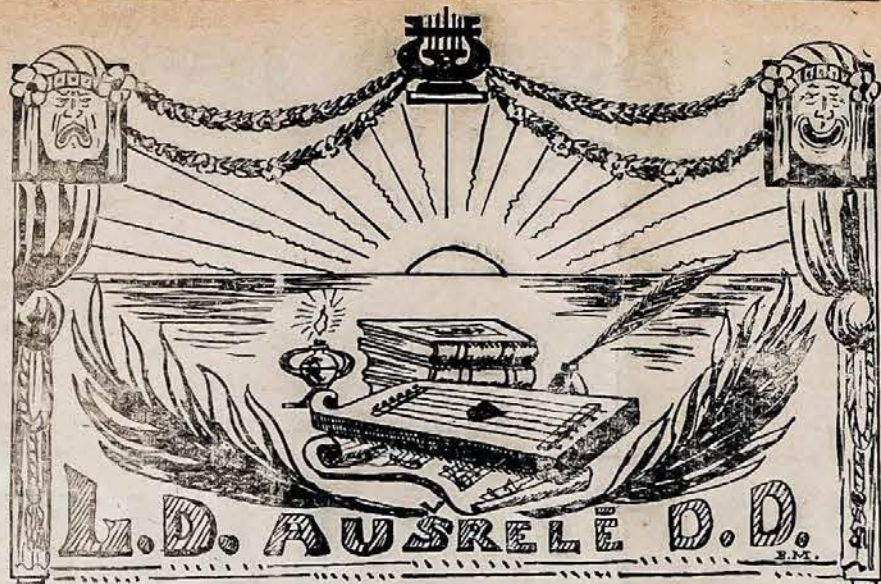
Knyga Didelio Formato iš virš 170 puslapių

Kaina \$1.00 su prisuntimu

Užsakymus siųskite žemiau pažymėtu adresu:

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON ST. — WORCESTER, MASS.

IŠ 25 METŲ AUŠRELĖS GYVENIMO

Kas Nuveitka Ir Veikiama Worcestery

Rašo Antanas Janušonis

Pažvelgus atgal, pamatysim kokios to darbo vagos išvartytos. Malonu pasidžiaugti pelyntais jo vaisiais ir prisiminti kaip dirbta, kokios kliūtys nugalėta ir kas toliau numatoma dirbti, idant palaikyti lietuviškumą, kad mūsų jaunoji karta neprazūtų ištautėjimo bangose.

Štai susilaukėm dvidešimt penkių m. kaip Aušrelės choras gyvuoja. Rodos tai visai nesena kuomet dailės ir meno mylėtojai nebuvo organizuoti, buvo išsiskirstę, bet buvo pilni energijos pasiryžimo ką nors veikti, dirbti dailėje, kultūrinį darbą ir traukt mūsų jaunimą arčiau prie lietuvių, kad supažindinti jį su lietuvių kalba, su lietuviškais dainomis; pažadant jų širdyse mūsų tėvynės Lietuvos meilę ir kad mūsų jaunimas neprazūtų amerikoniškumo bangose, kad per lietuviškas daineles pažintų brangią savo tėvų kalbą ir neužmirštų josios nors gyvendami ir toli nuo savo tėvų žemės. Daug buvo kalbama, daug tartasi kaip, ir kokiū būdu pradėti tasai sunkus, bet daug žadantis darbas? Ir štai, 1918 metais, 23-čią dieną birželio, susirenka burelis tos idėjos draugų, ir po apkalbėjimo prieita prie to, kad lieka įsteigta nauja, po vardu Literaturos, Dramos ir Dailės Draugija, Aušrelė. Aušrelės tikslas, kad neiti j partijas ir ne partijoms tarnauti, bet tik lietuvišką kultūrinį darbą dirbti dailės ir meno srityje.

Pirmutini Aušrelės steigėjai buvo sekanti: Antanas Dabriba, (dabar Lietuvoje); Goliš Mingilas; A. J. Jokubaitis; Vladas Čekanauskas; Pranas Zataveckas (dabar Lietuvoje); Ona Šarkaitė; Vincenta Timinskaitė; p. Jankauskienė; Petras Skrickis; Ant. Janušonis ir Petras Puišis. Vėliau vis prisirašė daugiau, bet trumpindamas raštą jų vardus apleidžiū. Nors nuo pradžios ir nedidelis buvo burelis, bet pradėtaj darbą dirbo kad ir neturėdami pinigų, bet pagal sutartį, kiekvienas užsimokėjo po penkis dolerius, idant sukelti tam tikrą pinigų dalį, kad paduot j spaudą vieną teatrališką veikala, parašytą vieną iš narių B. Kadagučio (Mingilo) penkių veiksmų dramą 'Gyvenimo Verpete.' Kas ir buvo padaryta. Nors ir didelis burelis veikė

jū, nors ir lėtais žingsniais, bet žengė prie savo užbrėžto tikslo.

Vėliau, kyla kita mintis pas Worcesterio veikėjus, t. y., kad mums, kaip lietuviams, reikia turėti lietuviškas choras, kuris nebutų tampomas partijų. Todel susirinkę mūsų veikėjai ir nutarė organizuoti chorą, kuris užmirštų svetimus reikalus, o dirbtų vien kas yra lietuviška. Taip ir buvo padaryta, 1918 metais, 24-tą spalio, susirinkus skaitlingam būriui mūsų veikėjų ir dainos mylėtojų. Tame susirinkime buvo sutvertas choras. Po apkalbėjimo, koks būtų tinkamas chorui vardas, buvo pareiškta, kad yra veikianti draugija po vardu: Literaturos, Dramos ir Dailės Draugija Aušrelė. Apkalbėjus, gerai išstudijavus draugijos tikslą ir vardą — visų buvo priimta aukščiau minėtos draugijos vardas, pridant choras, kurio ir švenčiam dvidešimt penkių metų sukaktuves.

Choro Pradžia

Pasirodė, kad choras suorganizuoti nėra taip sunku, nes visų upas buvo pakilęs, kad tik greičiau pradėjus darbą. Ir štai yra skaitlingas burys jaunimo, kuris laukė, kada choro vedėjas pakels ranką ir duos ženklą pradėti dainuoti. Bet tuojau pas visus kyla klausimas, kas gi bus tasai choro mokytojas? Turim chora, bet neturim mokytojo. Kyla mintis, kad pakviest kompozitorių Miką Petrauską, tais laikais gyvenantį So. Bostone. Kas ir buvo padaryta. Užkvietus komp. Petrauską atvažiuot ir mokint Aušrelės chorą ir gavus nu j atsakymą, kad apsiima atvažiuot ir mokint Aušrelės chorą — visi nudžiugo. Visų jo pasižadėjimas buvo priimtas su didžiausiu džiaugsmu. Spalio 31-mą komp. M. Petrauskui pribuvus, susirinko apie 50 dainos mylėtojų, ir prasidėjo pirmutinė choro pamoka, pradedant su tautos Himnu — Lietuva Tėvynė Mūsų. Nuo tada ir prasidėjo tasai sunkus, bet visų mylimas choro darbas.

Vadovaujant komp. M. Petrauskui, buvo ruošiasi prie pirmo koncerto, kuris įvyko 26 sausio, 1919 metais. Pirmutinis koncertas pasisekė gana gerai. Žmonių atsilankė apie penkiolika šimtų. Po pirmo koncerto, visi pilni energijos koncerto pasekmėmis, pradėjo mokintis operetę "Birutė" kuri buvo suvaidinta birželio 8-tą dieną, 1919 metais, Poli's teatre. Operetę "Birutė" vaidinant, choras susidėjo iš 76 narių ir 21 rėmėjų. Ji buvo suvaidinta pirmą sykį Worcestery ir gerai pavyko. Po pasekmingo operetės Birutės suvaidinimo, prie Aušrelės vis prisirašė daugiau choristų ir rėmėjų. Nuo tada jau choras pradėjo dalyvauti ir kituose parengimuose, išpildydamas muzikališkas programas, bet tik tai tenai, kur buvo parengimai rengiami Lietuvos reikalams. Ir taip buvo pasekmingai veikiam vadovaujant komp. M. Petrauskui iki jis išvyko j Lietuvą; paskutinis jo vadovaujantis koncertas įvyko 29 gegužės, 1920 metais. Minėtame koncerte dalyvavo A. Sodeika, dabartinis Lietuvos operos artistas. Po koncerto komp. Mikas Petrauskas atsiveikino su Aušrele ir išvažiavo j savo numylėtą tėvynę Lietuvą. Su juo išvažiavo ir keletas pirmutinių Aušrelės choro steigėjų. Choras paliko be mokytojo. Kas daryt? Visi nusiminė. Nejaugi ir vėl viskas prapuls ir tasai skaitlingas burys jaunimo paliks be vado, be

mokytojo, be kurio choras negali gyvuoti? Besikalbant, begvilندانant mokytojo klausimą pakilo mintis, kad pakviest Joną Dirvelį, kuris taig laikais mokino Aido chorą. Pakvietus Joną Dirvelį, už mokytoją, jįsai apsiima. Ir taip komp. M. Petrauskui, sustiprinus chorą, pralaužus pirmutinius ledus lietuviškame dainos mene, pastačius jį j tikras vežes, paliko j vadovaut ir mokytojui Jonui Dirveliui, kuris pasekmingai ir šandien jam tebevadovauja.

Ką Aušrelės Choras Yra Nuveikęs Del Labo Tautos?

Nors trumpais bruožais visgi reikia prisiminti nors svarbesni atlikti parengimai, kurie buvo rengiami Lietuvos reikalams. Kiekvieną metą minint 16-tą vasario, Lietuvos nepriklausomybės sukaktuves, nekuomet neatsisakė su darbu ir aukomis, ypač 1930-tais Vytauto metais. Dalyvavo kada Mass. valstija minėjo 300 m. sukaktuves. Valstija rengė koncertines programas su kontestais, dalyvaujant 14 tautų, tarp tų 14 tautų dalyvavo ir lietuviai iš So. Bostono Gabijos ir Aušrelės choras, vadovaujant Jonui Dirveliui. Tie du chorai atstovavo valstijos lietuvius ir įtevo laimėjo pirmenybę, nes buvo apdovanoti sidabrine taure ir valstijos medaliu. Dalyvaujant tokioje vietoje ir gaunant pirmiejinį pasižymėjimą, reikia daug darbo ir pasišventimo, ne tik choro vedėjui, bet ir visam chorui.

Aušrelė per keletą metų užlaikė lietuvių kalbos mokyklą, kur daug jaunuolių išmoko lietuvių kalbos ir rašybos, bet aprašyti visus darbus, kuriuos yra Aušrelė atlikus per tuos 20 metų, nėra galima. Kiek čia suminėta, tai yra tik mažą dalelę to ką Aušrelė yra nuveikus

Dabar čia noriu paminėti ir tuos, kurie yra daugiau pasidarbavę kaip dainavime ir teatru vaidinime: Vincenta Timinskaitė Jankauskienė, Ona Šarkaitė, Juzė Rauktytė (Daužvardienė), Margarieta Melikiūtė (Skrickienė); Julė Metrikaitė, Marė Montviliūtė (Samsonienė), Valentina Paltanavičaitė (Minkienė), Izabelė Avietėnaitė (Lietuvoje), Julė Dailydaitė (Zdradauskienė), F. Juzinaitė, M. Krikštolaitė, Ona Dirvelienė, Marė Kamandulienė, Julė Rogliūtė ir Kotryna Gerulitė.

Iš vyrų: Petras Skrickis, ne-nuilstantis darbuotojas ir dainininkas, Vladas Čekanauskas, Petras Steponkus, Bolis Mingilas, Antanas Martišius, Kazys Budinavičius, Juozas Kamandulis, Simas Paškauskas, Feliksas Skliutas, Pranas Beinoras, Antanas Jasiunas, Jonas Kaulakis, Juozas Petronis, Jonas Emkus, Antanas Gotautas (miręs), Antanas Jakutis ir Antanas Janušonis. Čia paminėti tik tie, kurie per eilę metų darbovisi ir kiti dabar darbuojasi. Bet tai dar ne visi. Dabar atsiranda jaunų jėgų jaunuolių, kurie darbuojasi pagal savo išgalę. Taip-pat jaunuolių tėvai yra daug pasidarbavę del Aušrelės kaip darbuotojai ir rėmėjai.

Aušrelės buvę pirmininkai: Jokubas Rauktytis, Antanas Janušonis, Vladas Čekanauskas, Bolis Mingilas, Feliksas Skliutas, Jonas Emkus, Jonas Stepšys; jam pasitraukis iš pirminkystės, jo vietą užėmė A. Šimakauskas, Leonas Jablonskis, ir Benis Ambroza. Čia paminėti pirmininkai dirbo organizatyvį darbą, o choro mokintojas, Jo-

nas Dirvelis per 23 metų pasekmingai mokino chorą. Tas choristų meno darbas nėra lengvas kaip ir visi kiti šioje dailės srityje. Mūsų choristai ne vienas iš dainavimo negyvena, kiekvienas turi dirbt įvairius darbus, idant padaryt sau pragyvenimą, ir tik atliekamū laiku gali lankyti choro pamokas. Tas pats yra ir su mūsų tautinių chorų mokintojais, jie patys yra sunkaus darbo darbininkai, kurie turi užsidirbti sau pragyvenimą dirbtuvėse ar kur kitur, nes iš chorų mokinimo ne vienas negali padaryt sau pragyvenimo. Tautinių chorų vadai dirba iš pasišventimo ne už pinigus, bet kaip mylėdami savo tautą, tėvynę Lietuvą ir josios dainas; turėdami muzikos mokslą ir toje srityje gabumus, jie ir mokina mūsų lietuviškus choras; kaip mūsų mokytojai, taip ir choristai, nežiurint, kad per dieną sunkiai dirba, pareina iš darbo pavargę, puslėtomis rankomis ir nepasisejė, bet lietuviškas dainas dainuoja. Eina ir praleidžia ilgąs va landas besimokindami toje srity, kad tuomi palaikyt lietuviškumą. Kaip Aušrelės choras taip ir visi kiti chorai šandien susideda iš čiagimūsiu ir augisio jaunimo ir iš to jaunimo krutinių plaukia lietuviška daina.

Baigdamas šiuos trumpus Aušrelės choro 25 metų gyvenimo prisiminimus, aš tikiu kad visi kiti lietuviški chorai dar ilgai ilgai dainuos lietuviškas dainas. Tad lai gyvuoja chorai! Lai gyvuoja dainos mylėtojai! Lai po žvaigždėta ir laisva Amerikos

vėliava per amžius skamba lietuviška daina.

25 Metai

Dvidešimt penki metai jau suėjo. Kaip Aušrelė mūsų gyvuoja, šandien švenčiam jubilėjų ir daineles jums dainuojam.

Šandien šventė iškilminga. Mums aušriečiams j reikšmingas. Metų dvidešimtis-penkių suėjo. Mūsų daineles suskambėjo.

Prasvito skaiti aušrelė, Užtekėjo šviesi saulelė, Suciulbėjo girioj paukšteliai, Suskambėjo linksma dainelelė.

Toli toli nuo Lietuvos Mes Worcesterio atžalos, Buryš lietuvių jaunimo Be dainuškų nenurimo.

Daineles mūsų skambėjo Lietuvoš vardą minėjo; Sūmų ir dukterys Lietuvos Negali gyventi be dainos.

Nors mes toli nuo Lietuvos, Bet daineles mūsų vis tos, Mes dainuojame visiems, Ir jauniems ir senesniems.

Taip tai kėlėsi Lietuva Iš vergijos svetimos, Ir daineles dainuodami Gynėm laisvę Lietuvos.

Tat-gi brangus mūsų jaunime Pamyliėkie tu tėvyne, Priklausokie prie Aušrelės Uždainuokite sutartyne.

AUKOS AMER. LIET. TARYBAI SUDETO AMERIKOS LIETUVIŲ KONFERENCIJOJE PITTSBURGHE, PA.

- Lietuvių Keistučio Klubas
Amerikos Lietuvių Piliėčių Klubas
SLA. 236 kuopa, per A Fengel, Toronto Ont. Canada
Kanados Socialistų Partijos Liet. Sk. Toronto, Ont. Canada
Draugystė Lietuvos Kareivių — Cicero, Ill.
Lietuvių R. K. S. 135-ta kuopa — Rockford, Ill.
Lietuvių Piliėčių Klubas — Rockford, Ill.
Amalgamated C. W. of A. 269-th Local — Chicago, Ill.
LSS. Centralinė Kuopa — Chicago, Ill.
Lietuvių Laisvės Mylėtojų Draugija — Waukegan, Ill.
SLA. 262-ra kuopa — Waukegan, Ill.
L. D. D. 4-ta kuopa — Chicago, Ill.
ALT. Sandaros 15-ta kuopa — Bridgeport, Conn.
Amerikos Katalikų Bažnyčios ir Jonistų Balsas, Chicago
R. Shukas — Chicago, Ill.
S. Cibulskis — Stanford, Conn.
Matt. Laskas — Michigan City, Ind.
Vytautas Post 189 Legion — Gary, Indiana
Dainos Draugija — Kingston, Pa.
Chicagos Lietuvių Draugija — Chicago, Ill.
Lietuvių Moterų Brighton Park Klubas — Chicago, Ill.
Lietuvių Moterų Apšvietos Draugija — Chicago, Ill.
Moterų Dailės Choras — Cleveland, Ohio
SLA. 104-ta kuopa — Pittsburgh, Pa.
Šv. Rožančiaus Draugija — New Britain, Conn.
Pittsburgho Sandaros Sąryšys — Pittsburgh, Pa.
Darius-Girėno Liet. Kareivių Moterų Klubas, Chicago
Moterų Sąjūngos Apskr., New York ir New Jersey
Šv. Elzbietos Draugija — Hartford, Conn.
LRK. Federacijos, 19-tas Skyrius — Chicago, Ill.
Vera Paulionis — Baltimore, Md.
Vincas Waina — Pittsburgh, Pa.
P. Balickienė, 1802 W. 64-th St. — Chicago, Ill.
Amerikos Lietuvių Tautų Sandaros 100 kuopa, Chicago, Ill.
Mrs. Mary Fadic, N. Side Pittsburgh, Pa.
Mrs. Mary Fadic, Spaudos Fondas — Pittsburgh, Pa.
Jonas Urbaitis, Spaudos Fondas — Donora, Ill.
Mary Urbaitis, Spaudos Fondas — Donora, Ill.
Cleveland, Ohio surinktos aukos per Paulina Staupą
Bernardas Kudratavičius — Cleveland, Ohio
Agota Navickienė — Cleveland, Ohio
Emelija Jucius — Cleveland, Ohio
Apolonija Salagubienė — Cleveland, Ohio
Stasė Milukauskienė — Cleveland, Ohio
Juozas Pultanavičius — Cleveland, Ohio
Pranas Butkus — Cleveland, Ohio
Magdė Mocijuskaitė — Cleveland, Ohio
Stasys Prokopas — Cleveland, Ohio
Pranas Kunčaitis — Cleveland, Ohio
Stasys Baranauskas — Cleveland, Ohio
Veronika Apsiega — Cleveland, Ohio
Mr. Andrews — Cleveland, Ohio
F. Norinkevičius — Cleveland, Ohio
Jonas Zajancius — Cleveland, Ohio
Šv. Jurgio Draugija — Newark, N. J.
Newarko Lietuvių Demokratų
Šv. Kazimiero Draugija — Westfield, Mass.
L. D. K. Vytauto Draugija — Westfield, Mass.
Chicagos Lietuvių Vyrų Choras
Mr. J. V. Grinius — Philadelphia, Pa.
Dr. S. Biežis — Chicago, Ill.
Kun. Pininskas — Chicago, Ill.
S. Mockai — South Boston, Mass.
M. J. Voketaitis — New Haven, Conn.
Judge J. T. Zuris — Chicago, Ill.
A. Janušonis — Worcester, Mass.
Stasys Gegužis — Mahanoy City, Pa.
E. Mikužiūtė — Chicago, Ill.
Mr. ir Mrs. A. J. Viznis — Bridgeport, Conn.
(Daugiau bus)

Vertical text on the right edge of the page, partially cut off, containing names and dates.

AMERIKOS LIETUVIS
The American Lithuanian Weekly published every Saturday by
Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U. S. \$2.00 In Foreign Countries \$3.50
Two Years Subscription \$4.00 Two Years Subscription \$5.00
One Half Year \$1.50 One Half Year \$2.00
Single Copies 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas
G. A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metas pranešama: S. V. \$2.50 Užsieniuose—Kanadoje \$3.50
Dviem metams \$4.00 Dviem metams \$5.00
Pusmetį \$1.50 Pusmetį \$2.00

Pranešama pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Pranešama turi būti apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

LIETUVIŲ SEIMAN KVICIAMI VISI LIETUVIAI PATRIOTAI

Ivyks New Yorke Vasario - Feb. 5 ir 6, 1944. Kviečiami Visi Lietuviai

Amerikos Lietuvių Seimas Lietuvos reikalais, šaukiamas New Yorke, Vasario 5-6, 1944 metais, primena 1918 metais New Yorke suauktą Visuotiną Lietuvių Seimą Kovo mėnesį. Kaip tada to meto Lapkričio mėnesį baigėsi karas ir Lietuvai atsisteigė nepriklausoma, taip ir dabar, 1944 metais pranašaujama Europinio karo pabaigą su pergale Alijantų pusėje. Iš visko kaip Amerika šiam karui ruošiasi dabar — daugiau negu mes žinom ir numanom — reikia tikėti šymet karas Europoje bus užbaigtas.

Nauji įvykiai šymet seks vienas kitą greitu tempu. Mes Amerikos Lietuviai privalome būti pasiruošę šiems naujiems įvykiams, kurie visais atvejais lies ir mūsų tėvyne Lietuva.

1944 metų Amerikos Lietuvių Seimas turės reikšmės įvykiams kurie ateis 1944 metais, taigi nemažindami ir neneigdami 1943 m., Amerikos Lietuvių brudėjimo ir partančių Lietuvos laisvei ir nepriklausomybei atgauti neprivalome būti akli naujiems darbams kuriuos atneš šis 1944 metas.

JEIGU NE DABAR SEIMĄ ŠAUKSIME TAI KADA JIS VĒLIAU BUS REIKALINGAS?

Dirba bolševikai, kurie pasiryžę parduoti Lietuvą kaip išgamos savo motiną. Šiame Seime mes nutrinsime Lietuvos tautai padarytą mūsų bolševikų gėdą.

Dirba Lenkai — štai jų vyriausybės in exile pirmininkas net iš Londono atvyksta pas Prez. Rooseveltą pasiteirauti kas Maskvos ir Teherano konferencijose nutarta Lenkijos likimo klausimu.

Mes budami čia pat Prezidento Roosevelto kaimynystėje, neturim galimybių patirti to kas mums šiandien labiau siauri: ką nutarė Maskvos ir Teherano konferencijos Lietuvos klausimu?

Šis Lietuvių Seimas galės išrinkti Amerikos Lietuvių delegaciją apsilankyti pas Prezidentą Rooseveltą iširti kokis Lietuvos likimas nuspręstas ar nenuspręstas ir ko mes turime toliau siekti.

KAS KVICIAMI SEIMAN

Kiekvienas Amerikos Lietuvis trokštantis Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės, kiekvienas kuris myli ir didžiuojasi savo garsia tauta, privalo rengtis važiuoti šį Seimą prisidėti prie pasisakymo ko mes Amerikos Lietuviai norime Lietuvai iš šio karo.

Važiuokite visi: Vyrai ir moterys kolonijų veikėjai ir veikėjos, draugijų, kuopų, klubų, biznių ir profesijų atstovai. Draugijos ir kuopos gali rinkti delegatus sulyg savo išgalės, be suvaržymo ar bijojimo kad vieni turės daugiau atstovų negu kiti. Pavieniai prašomi važiuoti jausdami lygiai kareiviais už Lietuvos laisvę.

Šiame Seime ypač kviečiami Amerikos politikoje dirbantieji kolonijų veikėjai, nes šymet yra prezidento ir Kongreso rinkimo metas, jums išeis tas į naudą.

Visi dalyviai gaus Seime balsą išreikšti savo ir savo kolonijų Lietuvių mintis. Jokiam patriotui nebus duryš į Seimą uždarytos. Kiekvienas Lietuvis yra reikalingas ir svarus šioje mūsų kovoje už Lietuvos laisvę. Delegatai bus cenzuruojami, kas tik pritaria Lietuvos nepriklausomybei prašomas į Seimą!

Prašome skubiai šį klausimą pakelti savo draugijų, kuopų, klubų, chorų susirinkimuose, arba šaukit ekstrarinkimus delegatų išrinkimui nuo organizacijų, arba negalima jau suaukti susirinkimo kviečiami valdybų pirmininkai.

Šiame Seime dalyvaus Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona ir eilė kitų iš Lietuvos atvykusių Lietuvių bei li žymūs Amerikiečiai.

Bus atšvęsta didžiausias Amerikos Lietuvių bendras Lietuvos Nepriklausomybės 26 metų sukakties paminėjimas.

Ruoškite siųsti savo auką Seimui pavieniai ir organizacijomis.

(Seimo vieta ir adresas tuoj bus paskelbta).

LIETUVIŲ SEIMO UŽDAVINIAI

1. Atstatyti Lietuvos nepriklausomybę sulyg Atlanto vandenyno, kooperuojant su Amerikos ir Lietuvos valdžios institucijomis.

Reikalauti kad Lietuva būtų įleista į United Nations organizaciją.

AMERICAN HEROES

BY LEFF

Beneath the relentless hail of bombs in a Japanese air attack in the Pacific, Private William C. Hamby, OMC, drove nurses and wounded to the hospital and went back again and again to bring in more of the injured. He made seven trips in all and won the Distinguished Service Cross. How many Third War Loan Bonds can you yourself afford, to match those seven trips of Private Hamby?

Po nepaliaujamų bombų kritimų, laike japonų išorinio užpuolimo Pacifike, kareivis William C. Hamby, O. M. C. vežė galestingas seseris ir sužeistus kareivius ir sugrįžo septynis kartus. Jis buvo apdovanotas Pasivymėjimo Kryžiumi. Kiek Karo Paskolos Bonų gali nupirkti sulygyti su W. Hamby septynis žygius?

Prašyti gubernatorių visose Amerikos valstijose kur tik Lietuviai gyvena, kad paskelbtų Lietuvos Nepriklausomybės proklamacijas Vasario 16, ir kooptuoti čia gimusių Amerikos Lietuvių jaunimą ir profesionalus tą darbą vykdyti.

4. Organizuoti Amerikos Lietuvos moteris į bendrą darbą steigiant ir bendrinant kareivių motinų ir žmonių organizacijas, pavedant joms rinkimą rubų Lietuvos nuo karo nukentėjusiems žmonėms apdengti.

5. Supažindinti ir suartinti Amerikos Lietuvių Legijonų narius, stipresniems suorganizavimui Lietuvių jėgų Amerikos karo pastangomis, ir gryžtančių Amerikos Lietuvių kareivių pagalbai.

6. Subendrinti ir sustiprinti Amerikos Lietuvių partangas U. S. War Bonds pirkime, pasinaudojant įvairių kolonijų skirtingais sumanymais. Pav. rodytu spalvuotos ir kalbančios filmos Chicagos krikštynų pirmo Lietuvių pirkto bombanešio, pavadinto "Lituanica," Dariaus ir Girėno lėktuvo vardu.

Šiame šime bus apimta ir kiti svarbūs, Lietuvą ir Ameriką liečiant klausimai kurie iki to laiko iškilis, nes karo eigoje įvyks žymiai didesnių veiksmų negu iki šiol buvo.

Sion Seiman važiuojanti atstovai prašomi suprasti vieną svarbų dalyką: Nebus čia svarstoma kokią valdžią mes Amerikos Lietuviai norime Lietuvos žmonėms primesti. Prezidentas ir ministrai bus išrinkti Lietuvoje... Mes tik rupinkimes ir dirbkime kad Lietuvai tauta ir šalis būtų išlaisvinta ir Lietuvos nepriklausomybė atstatyta.

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA, RYTŲ TAUTININKŲ CENTRAS,

L. V. S. CENTRAS 6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Bostono Lietuvių Bendras Darbas Liet. Nepriklausomybei Švesti Ketvirtam Karo Bonų Vajui Pravesti Jau Prasiidėjo

Pagaliau ir Bostono lietuviai susilaukė bendro vieningo darbo, Lietuvos ir Amerikos reikalais. Iki šiol mes tik džiaugėmės kitų kolonijų vieningu darbu ir svajojome, kada mus uždegs ta bendra tautinė vienybė kibirkštėlė, kuri jungia į vieną stiprų tautinį kamieną, mūsų tautų gyvybiniai kovai už egzistenciją — laisvę. Svajonės tampa realybe. Žinant mūsų senos Tėvynės Lietuvos ir naujos Tėvynės — Amerikos šių dienų padėtį jau kitaip ir būti negali, kaip tik bendra vienybė. Bendros vienybės vedini Bostono lietuviai — veikėjai bei pažirurų skirtumo viena vakarą buvo pakviesti vietos klebono kun. Pranciškaus Virmauskio į kleboniją kur ir tapo padėtas pamatas bendram darbui. Tą vakarą buvo plačiai apkalbėta Lietuvos ir Amerikos opejii klausimai. Taipgi tą vakarą buvo sudarytas komitetas ir jam pavesta pakviesti daugiau darbininkų kilniems darbams.

Vėliau, komitetas turėjo platesnį susirinkimą, kuriame buvo aptarta Lietuvos Nepriklausomybės 26-rių metų paskelbimo paminėjimas ir ketvirtą karą bonų vajuus sekmingas pravedimas. Šiam darbui vesti yra sudaryta iš mūsų įvairių patrijotinių grovių bei asmenų intelektuališkas komitetas, kaip antai: p. St. Moccus, pirm.; J. Grigalius, vice-pirm.; adv. A. Jankauskas ir p. J. Arlauskas sekretoriai; Dr. A. L. Kapocius, išdininkas. Spaudos komisija: p.p. Pr. Razvadauskas, St. Michelsonas, A. Knaizys ir A. Matjoška. Rezoliucijų komisija: adv. K. Kalinauskas, adv. J. Čunys ir Dr. P. Jakimavičius. Programos komisi-

ja: Art. R. Juška, muzikas St. Paura, Dr. Antanėlis ir p. O. Ivaskienė. Komiteto nariai: Lietuvos Garbės konsulas, adv. A. O. Shalna, ir senas veteranas — veikėjas p. M. Venys. Šio komiteto sąstatas kaškas pats už save ir nėra abejonių, kad jis yra pilnai kompetentiškas atstovauti visus Bostono patrijotinius lietuvius.

Bostono Liet. Bendras Komitetas ruošia Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo šventę ir ketvirtą karą bonų vajų 1944 m., vasario mėn. 13 d., sekmadienį, 2-ą val. p. p., So. Boston High School "prie "G" Street.

Programoj bus: kalbos, dainos ir tautiniai šokiai. Kalbės vienas iš žymiausių liet. kun. kalbėtojų, t. y. kun. J. Balukas; vienas iš žymiausių moterų kalbėtojų, t. y. p. A. Vileišytė — Devenienė, sugrįžusio iš bolševikų rojaus, Dr. Devenio žmona. Taipgi kalbės miesto burmistras, p. Tobin ir vietos laikraščių redaktoriai. P. O. Ivaskienė vadovaus tautiniams šokiais. Plačiau apie programą teks rašyti daugiau. Žodis į patrijotinę visuomenę: Komitetas deda visas galimas pastangas, kad vasario 13tos parengimas būtų vienas iš didžiausių Lietuvos taip ir Amerikos naudai. Bet tas viskas priklauso nuo vietos patrijotingos visuomenės skaitlingiausio atsilankymo ir rėmimo užbrėžto tikslo. Todėl, broliai ir seserys! Visi ruoškitės tautos šventei, vasario 13tą kurioje pareikšime savo tautinius jausmus ir pakartosime mūsų kovą darbais už Amerikos ir Lietuvos laisves.

Spaudos Kom. Narys, Antanas Matjoška

Nacių Nenormalumas Baltijos Kraštuose Pasiekia Grašinančio Laipsnio

Washingtonas — Pagal švedų laikraščio Arbetet pranešimus, pasiekusius Karo Informacijos Įstaigą, Baltijos valstybių didelė gyventojų dalis įprato prie alkoholio vartojimo dėl vokiečių metodo įvedant alkoholi kaip atsilyginimo bazę papildinimui darbo jėgų. Kitas nacių triukas — tai mokėti premiją alkoholi formoje už geriausius rezultatus, atsiectus tiek industrijoje tiek žemės ukyje.

Vokiečių okupacijos pradžioje Baltijos teritorijose buvo galima pirkti betką. Vietiniai gyventojai tačiau greit pradėjo rodyti nuovargį nuo nacių okupacijos ir nuo gudrių vokiečių kolonistų, kurie, viliojami greito praturtėjimo pažadų, užpludo šias sritis ir pradėjo mainikavimus su vietiniais gyventojais. Salygos taip pablogėjo, anot Arbetet, kad naciai nieko nebegali pirkti šiose apylinkėse, nebent mokėdami alkoholi.

Pradžioje ukininkai buvo raginami pristatyti didesnes gaminių kvotas duodant jiems už tai degtinės, iki palaiptui jų noras alkoholio degene ravosi į įprotį, kuris buvo pilnai išnaudojamas vokiečių kolonistų ir nacių pareigunų. Panašus metodai buvo vortojami su darbininkais ir prekybininkais, pirmiau kaip atlyginimas už mažus patarnavimus, iki degtinė pavirto į mainų tarpininką, faktinai viršijantį bevertes okupacines vokiečių markes. Pavyzdžiui, švedų laikraštis sako, duodami degtinės ūkams žmonės išvengia kelių savaičių laukimo batų pataisymams ir už degtinę jie taip pat gaudavo ir odos.

Toliau švedų šaltiniai praneša, kad po palyginti ilgo snuduriavimo Sovietų pajėgos vėl at-

naujino savo oro atakas ant Baltijos miestų, siekdamos išnaujinti uostų įrengimus bei vokiečių ten esančius karų laivus.

Belaukdami savo pasitraukimo iš Baltijos valstybių, naciai daro paskutinius desperatiškus bandymus priversti žmones bendradarbiauti. Paskutiniai pranešimai nurodo, kad Estijoje jie tikisi sumobilizuoti 180,000 vyrų Wehrmachtui. Atsilyginimui už vyrų pajėgų kontribuciją karui prieš Rusiją, naciai prižada gerovę. Tuo tarpu mažiau kaip 20,000 estų stoji savanoriais į vokiečių armiją. "Svenska Dagbladet" praneša, kad papildomai prie suaugusiųjų vyrų, naciai pradėjo stipri vaju sumobilizuoti jaunuolius tarp 12 ir 14 metų amžiaus priešgaisrinei tarnybai, kartu mobilizuodami ir visas pajėgas moteris. Iš vartojamų metodų yra aišku, kad, evakuodami Baltijos valstybes, naciai planuoja apvalyti tas apylinkes nuo bet kokių pajėgių civilių, taip kad atėję rusai neturėtų reikalingos vietinės darbo jėgos atstatymui.

Vokiečiai pradeda suprasti, kad jie nebeturi jokių galimybių išplėsti jų taip norimą "Lebensraum" į rytus. Jų Baltijos sričių pozicijos netrukus nebebus išlaikomos. Kaip paskutines pastangas jų žiaurių planų, jie dabar sistematingai silpnina vietinius gyventojus, platindami tarp žmonių alkoholizmą. Jie taip pat per jėgą rekrutuoja pajėgus vyrus ir moteris, įmamt ir 12 metų amžiaus vaikus, numatomam išganimui į garsiąsias Vokietijos darbo stovyklas ir priešlaikinę mirtį dėl badavimo ir dėl kankinimų rankose istvirkusių nacių planų vykdytojų.

Jungtinių Tautų Pašalpos Ir Atstatymo Administracija Baigia Pirmąją Konferenciją

Atlantic City, N. J. — Atlantic City praėjusį trečiadienį, užbaigiant trijų savaičių detalius darbus sukurtimui organizacijos ir nustatymui jos politikos, Jungtinių Tautų Pašalpos ir Atstatymo Administracijos Taryba uždarė pirmąją istorišką pilnaties sesiją.

44-rių jungtinių ir bendradarbiaujančių tautų taryba vienbalsiai nušalsavo priimti penkiolikos pakomitetų 41 rezoliucijoje išdėstytą politiką.

Priimtosis Tarybos rezoliucijos yra pradamos įžanga, aprašančią uždutį, kurią delegatai patys sau nustatė. Joje rašoma: "Jie (delegatai turėjo prieš save uždavinį imtis pirmųjų žingsnių įgyvendinti 44 tautų nusistatymą, kad jungtinių tautų karo pajėgų išlaisvintų teritorijų gyven tojai gautų pagalbą ir pašalpą palengvinti jų kentėjimus; maitinimą, drabužius, ir pastogę; pagalbą apsisaugojimui nuo maro ir atgavimui gyventojų sveikatos; kad paruošimai ir parengimai būtų daromi grąžinti belaisvius ir tremtinius į jų namus; ir pagalbą atstatymui skubiai reikalingos žemės ūkio bei industrijos gamybos ir kitų skubiai reikalingų patarnavimų."

Armijos Korpuso Atsarginiai

Kiekvienas vidutinis bombonešis reikalauja mažiausia piloto, pagelbininko, ir kombinacijos iš bombadieriaus - navigatoriaus. Keturių motorų orlaiviu be kito pagelbinio personalo reikalingas pilotas, pagelbininkas, bombadiieris - ir navigatorius. Todėl aišku, kad kiekvienam pagamintam bombonešiu vien tikai skridimui mes turime turėti geriausią tris ir dažnai keturis geria išlavintus oro įgulus vyrus. Kitais žodžiais, aprupinti vyrais ilgas eiles dabar pagaminamų galingų lėktuvų, reikalinga tukstantai pilotų, bombadierių ir navigatorių. Ir oro įgula turi būti jauna.

Šiandien mūsų kariuomenės oro pajėgos atidarė galimybes durtis jauniems septyniolikos metų vyrams, kurie pasėkmingai išlaikę egzaminus Aviacijos Kadetų Egzaminavimo Komisijoje, dabar gali tapti pilnateisiais nariais kariuomenės oro korpuso atsarginiais. Greit po aštuonioliktojo gimtadienio - ne prieš tai — jis bus pašauktas pradėti savo pagrindinį apmokymą, pirmuosius žingsnius į kelią laimėti Sidarinius Sparnus.

Kada toji didžioji diena ateis, jis bus gavęs nepralenkiamą apmokymą, kurio kaina įvertinta \$25,000 — apmokymą veteranų

lakunų priežiuroje, geriausiuose mokymo lėktuvuose, kuriuos Amerikos inžinerijos genijus galėjo pagaminti. Jis bus kvalifikuotas kaip narys didžiosios kovos komandos. Jis bus paruoštas garbingai pokarinio skraidymo karjerai.

Suinteresuoti jauni vyrai ar jų tėvai raginami rašyti ar apsilankyti jų artimiausioje Aviacijos Kadetų Egzaminavimo Komisijoje ar kariuomenės naujokų ėmimo įstaigoje, kur jie gaus pilną informaciją kartu su spausdinta literatūra apie įstojimą Oro Korpuso Atsarginiuose.

The Quickest, Surest Way YOU Can Help Win This War ...

Buy Defense BONDS—STAMPS Now!

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS VIETA BUSIMOJE EUROPOJE IR PASAULIO TAIKOS SISTEMOJE

RAŠO GEN. STABO PULK. K. GRINIUS
(Nepriklausoma Lietuva)

Lietuvos Santykiai Su Lenkija

Mes suprantame, kad Lietuvos likimas Lenkijai gali turėti sprendžiamą išdavį. Juk netuščiom 1939 m. rugpjūčio mėnesį į lenkų britų sutartį buvo įtrauktas agresijos prieš Lietuvą punktą, pagal kurį "casus foederis" pradeda veikti ir tuo atveju, jei agresorius įsiveržia į Lietuvą. Šiuo punktu patys lenkai pripažino Lietuvos strateginę svarbą. Tai yra viena medalio pusė. Tačiau ir Lenkijos likimas Lietuvai gali turėti sprendžiamą reikšmės. Tam įrodymas — 1939 metų vokiečių - rusų susitarimas, sekusieji po to įvykiai ir 1940 m. VI. 15 rusų į Lietuvą įsiveržimas.

Iš to, kas čia pasakyta, aiškiai seka, kad tiek lietuviai, tiek lenkai turi bendrą saugumo reikalą — panašiai, kaip kad jų buta ir žiloje senovėje. Bet čia skersai kelią stoja 1920 metų spali mėnesį Lietuvai padaryta ir iki šiai dienai dar lenkų neatitaisyta skriauda. Aš turiu galvoti Lietuvos sostinės Vilniaus pagrobimą.

Šią bylą lietuviai laikė ir tebe-

laiko tarptautine byla. Lietuviai mano, kad jos padoriu ir Lietuvai priimtinu išsprendimu yra užinteresuotos visos Naujosios Europos planavimų susirūpinusių valstybės. Utmatomo keliu 1938 m. pristatytas santykių atnaujinimas padėties nepakeitė. Manau, nesuklysiu sakydamas, kad Vilniaus skriauda atitaisyti visi lietuviai, kur jie nebūtų laiko preliminarine sąlyga padoriams, kaimyniniams santykiams nustatyti.

Ta prasme būtų padarytas didelis žingsnis pirmyn, jei, jau dabar lenkų atitinkamos institucijos trėmimo padarytų visų lietuvių laukiamą Vilniaus reikale pareiškimą, nors ir "declaration of intentions" formoje. Vilniaus miesto ir jo sryties lenkiškai kalbančių gyventojų kultūrinę buklę apsaugą, esant geriems norams iš abiejų pusių, manyčiau, nebūtų sunku priimtinu būdu sutvarkyti, išeinant iš bendro humanitarinio intereso ir Vakarų Europos civilizacijoje, per šimtmečius kurtos tradicijos.

Lietuvos Santykiai Su Vokietija

Budamas sveiko proto ir ramaus budo, į visus hitlerinės Vokietijos prajovus lietuvis nuo pat pradžios žiūrėjo šaltai ir skeptiškai panašiai, kaip blaiavas žmogus gali žiūrėti į nusigėrusį.

Lietuvius aiškiai matė, kad, didybės karštingės apimta, Vokietija eis pasirinktu keliu iki galo. Pradžė per ilgus šimtmečius su vokiečiais santykiai, lietuvis nebuvo per daug nustebintas nei Klaipėdos ultimatumu, nei rugpjūčio 23 d. su Maskva padarytu susitarimu, nei rugpjūčio 1 d. vokiečių iniciatyva pradėtu karu. Sukandęs dantis jis žiūrė, kai šandien putojantis vokiečiai, su biznu rankoje vaiko Lietuvos atkūrininkus iš jų ukų, kai naujojo kryžiuočių Magistro - Fiurerio vardu mobilizuojami jauni vyrai eiti kraujo lieti už ap-

vaigusio Herrenvolko ateitį, kai Lietuvos berniukai ir merginos varomi masėmis dirbti į griuvančius Vokietijos fabrikus. Su pasi piktinimu jis klausosi vokiškojo klieđėjimo apie Lebensraumus ir Blutopfer — kraujo auką.

Sukandęs dantis lietuvis žiūrė ir laukia valandos, kad iš to paties vokiečio įgytą ginklą jį galėtų atkreipti prieš prusiškąjį engėją, kad ir vėl nusikratytų jo pančių. Lietuvius dar nepamiršo ano karo okupacijos laikų, nepamiršo nei teutonų ordų siautimo Žemaitijoje 1919 metais.

Už visus savo darbus žiaurusis okupantas susilauks užsipelnyto atpildo, o Lietuvai padaryta materialinė žala turės būti, iki paskutinio cento, Reicho atlyginta.

Bėgančio okupanto kulnis mindamas, lietuvis eis iki Kuršių pajūrio, iki Klaipėdos.

Lietuvos Santykiai Su Rusija

Per šimtmečius su Maskva santykiaudama, Lietuva pergyveno įvairių politinių ruožų. Buvo karų, buvo okupacijų, retkarčiais buvo ir bičiulystės pasireiškimų. Pradėtas 1920 metų liepos 12 d. sutartimi, paskutinis gero sugyvenimo ruožas tęsėsi iki šio karo pradžios, kai Maskva 1939 metų rugsėjo mėnesį staigiai pareikalavo teisės pastatyti Lietuvos savo įgulas. Nepraėjus ir metams, Lietuva buvo Sovietų okupuota. Prasidėjus baisusis Lietuvai metas. Dar iki šios dienos vokiškasis okupantas Lietuvoje naudoja rusiškąjį pirmtakuno "kollektivizacijos" dovaną. Ir jei ne staigus 1941 metų birželio 22 m. posukis, lietuvių tauta tikriausiai būtų buvusi galutinai išdeportuota, išblaškyta, sulikviduota. Dešimtis tukstančių mūsų brolių ir seserų, jokios pagalbos nepasiekiami, dar ir šiandien miršta beribiuvose Sovietų plotuose. Taip, lietuvių tauta liko Maskvos baidai apgauta ir sužeista.

To nepaisant, geografinėje kaimynystėje su rusais teks gyventi ir toliau, ir tai nepaisant Rusijos spalvos. Noroms - nenoroma, abiem pusėm reikės ieškoti vadinamojo "modus vivendi" — sugyvenimo budo.

Koks tai Sovietų publicistas 1941 metais, jau kovai su vokiečiais įpusėjus, išsitarė, girdi, 1939 - 1941 metų Sovietų laikyseną Lietuvos atžvilgiu diktavo militariniai samprotavimai. Nors toks pasiteisinimas ir nevisa įtikinanciai skamba, tačiau, manau, jis galėtų būti eventualiai panaudotas diskusijų baze.

Turiu įspūdžio, kad mums, lietuviams, būtų svarstyti atstatymas padėties, kuri buvo prieš šį karą. Praktiškai tas reikėtų grįžimą prie padėties, pagrindiniai išsanties 1920 m. liepos 12 d. mūsų sutarties su Rusija. Bet čia bus reikalinga ir stambus korektyvai. Vienas iš jų būtų atlyginimas Lietuvai už per padarytus 1939 - 1941 metais nuostolius, nepamirštant kompensuoti ir nuo 1920 metų nedamokėtas Lietuvai skolas. Aš čia turiu galvoti anais metais Lietuva pasiulytą, bet niekuomet Sovietų neįvykdytą pažadą dalį nuostolių atsiimti mišku nuo kelmo.

Bet visų pirmiausia mes iš Maskvos laukiame išlaisvinimo mūsų deportuotų brolių ir seserų.

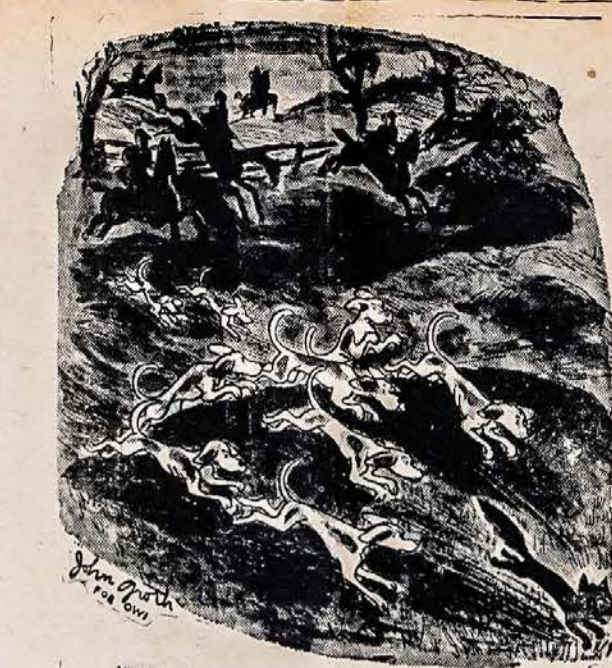
Lietuvos Santykiai Su Latvija ir Estija

Nelygu kitos krypties, mūsų santykiai šiame bare atrodo ko geriausi. Šiokių tokių geopolitinių skirtingumų nepaisant, visos trys Pabaltijo tautos nuoširdžiai tiki, kad po šio karo jom pavyks sudaryti Baltijos sąjungą. Tam tikslui pasiekti šandien darbuojasi visa eilė komitetų ir institucijų. Iš Pabaltijo gaunamos žinios rodo, kad ta prasme stipri srovė reikiiasi šandien ir pačiuose tų kraštų gyventojuose. Kaip matote, noras įeiti į sąjungą iš Pabaltijo tautų pusės yra didelis. Didelė ta prasme pažanga būtų padaryta, jei Baltijos jūros saugumo kompleksu tiesioginiai ir aktyviai susirūpintų švedija.

I š v a d a

Baigdamas šį savo kiek ilgoką referatą, dar kartą pabrėžiu kalbas savo tik vardu ir reikišias tik savo nuomonę.

Tą ar kitą Lietuvos užsienio politikos žodį, tars Suverenė ir Demokratinė Lietuva per savo laisvai ir nevaržomai rinktus tautos atstovus ir tautos pastatytą valdžią. To nepaisant, būdami savo tautos atžala, mes čia, laisvame pasaulyje atsidūrę, įvairių pasaule žiūrų ir užsienių žmonės, susibūrę į įvairias visuomenines organizacijas, turime ne tik teisės, bet ir prievolės rūpintis mūsų tėvų žemės likimu, ruošti dirvą jos atgimimui ir aiškinti ateities perspektyvas. Šandien okupanto sukaustyta Lietuva - Tėvynė laukia Demokratių pergalės ir Jūsų broliai amerikiečiai pagalbos!

"Man rupi, kada jie susipras, jog bereikalingos kelionės yra pamerktos laike karo!"

SENOVES LIETUVA

SULIG LIETUVOS ISTORIKO SIMONO DAUKANTO

RAŠO JURGIS LAPINSKAS

Daug mokslo vyrų - istorikų yra ką parašę apie žemaičių tautą senovės laikuose. Senovės laikuose žemaičių tauta buvo apgyvenus veik visą Pabaltiją, Prusiją, — Vislos, Nemuno, Berzinos ir Dauguvos upių pakraščius, kuriame plote gyveno virš 12 milijonų gyventojų ir vartojo lietuvišką kalbą. Lietuvių ir žemaičių tautos senovės raštuo-se yra surašytos sekanciai: 1), Zemaiciai; 2), Lietuva; 3) Vidazemė, ir 4), Baltoji žemė dabar Baltudaria vadinama.

Tas kraštas turėjo teritorija 120 mylių ilgumo, 90 skersmeny ir 1,080 slesnuo ketvirtainių mylių. Ant kiekvienos ketvirtainės mylios 1,000 gyventojų gyveno. Iš viso tame krašte skaitėsi virš 10 milijonų gyventojų. 1193 metais lietuviams ir žemaičiams pradėjus karą su Vokietiais, belaisvius bandydavo išpirkti pinigais. 1276 metais Lietuvoje jau buvo pinigas skaitiku vadinamas. Gi rusai maskolais vadinami tik 1420 metuose tepradėjo iš sidabro pinigų kalti, o iki tam laikui ruskiai už pinigus laikė ir apyskaitas darė ne sidabro pinigais, bet kiauinių, udrių ir sabalių kailiais.

1366 metuose Keistučio ir Algirdo laikais, kuomet kruvini karai buvo vedami su vokiečiais Lietuvos kunigaikščiai buvo, daug išsiskolinę karo reikalams paskolų. Maldavijos ir Valakų Viešpačiui vien paskolų atmokėjimui buvo atmokėta 1000 svarų sidabru, tai buvo Lietuvos muštiniai pinigai. Lietuviai 1565 metais jau apart muštinių sidabrinų — kalė ir aukso pinigų — raudonuosius. Gi 1569 metais kada Lenkai su Lietuvosiais padarė vienybės sutartį, nu tada jau Lietuvos pinigai turėjo abiejų tautų ženklus.

Tryliktoje šimtmečio Lietuvos ukis klestėjo. Jos midūs buvo paskilbęs po visą pasaulį, ir tarpe skaniausių gėrimų ant Popiežiaus cesorių ir karalių stalų jis užėmė pirmą vietą ir tie didžiunai mokėdavo po kelis raudonuosius už kiekvieną butelį. Dar 1650 metais Lietuva išleido į pasaulį už tris milijonus auksinių midaus.

Kaip Tvarkėsi Senovės Lietuvos Ukis?

1. Vilniaus urėdija skaldėsi į 5 pavietas: 1) Vilniaus, 2) Lydos, 3) Ašmenės, 4) Braslavos, 5) Vilkmergės.
2. Trakų urėdija turėjo 4 pavietas: 1) Trakų, 2) Gardino, 3) Kauno, 4) Upitos.
- II. — Žalgirėnuose buvo trys urėdijos.
3. Užgirėnų urėdija turėjo dvi pavietas: 1) Bresčiaus, 2) Pinskiuko.
4. Naujapilio urėdija turėjo 4 pavietas: 1) Naujapilio (Novogrodek), 2) Slonimo, 3) Vilkaiviško, 4) Slucko.
5. Minsko urėdija turėjo tris pavietas: 1) Minsko, 2) Mazira, 3) Rencioės.
- III. — Baltieji gudai skaldėsi į 4 urėdijas: —
6. Ustislavo urėdija turėjo 3 pavietas: 1) Ustislavo, 2) Moilevo, 3) Rogacevo.
7. Placko Urėdija.
8. Vitebsko urėdija turėjo 3 pavietas: 1) Vitebsko, 2) Oršo, 3) Kopsiško.
9. Smolensko urėdija turėjo 3 pavietas: 1) Starodubo, 2) Bielsko, 3) Smolensko.
- IV. — Padoauguvio urėdija skaldėsi į 3 pavietas: 1) Rasitės, 2) Plucino, 3) Dunaburgo (pati Ryga su Pernavo ir Kessės pilėmis nuo 1566 iki 1624 metų Lietuvių valdžioje buvo.)
- V. — Paletijos arba Jevengvių urėdija skaldėsi į 4 pavietas: 1) Bielsko, 2) Droičino, 3) Mielnikų, 4) Bransko.
- VI. — Rudųjų Gudų urėdija skaldėsi į 6 pavietas: 1) Lovovo, 2) Aličiaus, 3) Trembovlės, 4) Kolomijos, 5) Kelmės, 6) Sniatino.
- VII. — Bielsko urėdija turėjo 5 pavietas: 1) Bielsko, 2) Busko, 3) Grobovo, 4) Oradlės, 5) Lubacevo.
- VIII. — Volinijos urėdija skaldėsi į 3 pavietas: 1) Vladimiero, 2) Krezemienco, 3) Ostrago.
- IX. — Augštosios Padolijos urėdija turėjo 3 pavietas: 1) Skalo, 2) Červonogrado, 3) Laticėvo.
- X. — Zemosios Padolijos urėdija skaldėsi į tris pavietas: 1) Vinicos 2) Braslavo, 3) Zvinogrado, kuriai urėdijai prigulejo dar juodasis pajuris ir jo miestai, Juodieji Gudai turėjo 2 urėdijas.
- XI. — Kijevo urėdija turėjo 4 pavietas: 1) Kijevo, 2) Zitomieriaus, 3) Ovručo, 4) Czeringavio.
- XII. — Severijos urėdija turėjo 3 pavietas tarp kurių buvo Naugardo.
- XIII. — Ukiai didžioji Naugardo ir Pleskavo buvo Lietuvių įtakoje ir duoklę jiems mokėjo.
- XIV. — žemaičių kunigaikštystė paskaldyta buvo į 25 pavietas: 1) Raseinių, 2) Veliuonos, 3) Eirogalos, 4) Vilkijos, 5) Juvainių, 6) Tendžigalos, 7) Viduklės, 8) Karčiavos, 9) Kražių, 10) Pajurės, 11) Šaduvos, 12) Telšiu, 13) Tverų, 14) Rietavo, 15) Palangos, 16) Šiaulių, 17) Dirvėnų, Mažųjų, 18) Dir-

vėnų Didžiųjų, 19) Beržėnų, 20) Užventės, 21) Gondenio, 22) Beržinėnų, 23) Pavandenio, 24) Medingėnų, 25) Karklėnų.

Alvienu pavietą turėjo ypatingus karo ir ukių vyresniusius; Kiekvienas pažvelgęs dabar į tuos kraštus, tikrai gali spręsti 20,000 ketvirtainių mylių platumo visi ukiai buvo; talpinant vienoje ketvirtainėje mylioje 1000 gyventojų, bus visoje ukėje 20 milijonų gyventojų buvo tikrai apgraiba teskaitant. Žiūrėdamas į tokią galybę Lietuvos ukio, ir nuvargusius Lietuvos ir žemaičius, taip visi raštai dabar čia suminėti dar 1500 metuose Lietuvos valdžioje tebebuvo.

Gediminis mirdamas paliko didę plačią savo kiltį, kuri šiandien yra žinoma. Jis turėjo 7 sunus ir 4 dukteris, viena vardu Aldona, buvo ištekėjusi už Kazimiero,

Lenkų karaliaus; antra, Danutė už Venceslavo, Mozurų kunigaikščio; trečioji dukterė Algirdo — už Simano Dimitrijevičiaus Maskolių kunigaikščio; ketvirtoji buvo ištekėjusi už Daveto, Lietuvos Marčelgo, kurios vardas nėra žinomas.

Sunus paliko septynis: Montvidas buvo urėdu Kernavo ir Slonimo; Narmontas, Korėliony kunigaikštis, jis valdė Pinskią ir Mozurų; Algirdas Krivičius - butuosius Gudus ligi upei, Berėna, Keistutis - Zemaicius, Trakų Grodną, Kduną, Upią arba Paletiją, Paletius arba Letveinius Karjotas valdė Naujapilį (Novogrodek) su Vilkaviškiu ir Volonija. Liubartas valdė raudonuosius Gudus ir Padoliją; Janušas ir iš visų mažiausias, valdė Vilnių, Lietuvos buvąnę Akmenę, Vilkmergę ir Braslavą.

(Bus daugiau)

Atsakymas Generalio Konsulo Į Nepamatuotus Newsweek Priekaištus Lietuvų Tautai

Mr. Chet Shaw
Managing editor, Newsweek
152 West 42nd Street
New York 18, N. Y.

Dear Sir:
Permit me to point out a few of the many inaccuracies contained in Mr. Raymond Moley's article on the Baltic States which appeared in the December 12, 1943, issue of Newsweek:

Lithuania and the other Baltic States, contrary to Mr. Moley's repeated assertions were not "created" at Versailles, because the Treaty of Versailles did not provide for their creation. These states proclaimed their independence, fought for it, and became de facto independent before that treaty was signed. On the other hand, and also before Versailles, Russia itself had proclaimed the right of all nationalities under Russian rule to dispose of their own fate even to separation and the establishment of an independent state, "in a document known as the Declaration of the Rights of the Peoples of Russia, dated November 2-15, 1917, and signed "in the name of the Russian Republic" by Josif Djughashvili Stalin and V. Ulianov (Lenin), in their capacity as the People's Commissary for Nationalities and the President of the Council of the People's Commissaries, respectively. Russia later confirmed this proclamation in her treaties with Lithuania, Estonia, and Latvia, concluded in 1920, in which she renounced forever any claims to these states and territories.

It is simply not correct to say that Lithuanians, or, for that matter, Latvians and Estonians, are Slavs, because they are not. Moreover, Lithuania, far from being a "hodge-podge of races, religions and nationalities," is one of the most homogeneous of countries in this respect: 81 percent of its inhabitants are Lithuanians and over 80 percent of its people are Catholics. In this connection I should like to quote Professor Malbone W. Graham, of the University of California, a distinguished authority on Baltic affairs who has the following to say when discussing the composition of the Lithuanian Constituent Assembly: "It is significant of the homogeneity of the Lithuanian population that only 10 percent of a body elected according to proportional representation should consist of national minorities." (New Governments of Eastern Europe, by Malbone W. Graham, p. 336, New York, 1927.)

I am completely at a loss to understand what motives prompted Mr. Moley to assert that "after Hitler came to power, it became clear that Lithuanian sympathies were turning strongly toward Germany." Nothing could be further from the truth. In order to illustrate his point Mr. Moley affirms that "in the elections of the Diet in 1938, the German ticket elected 25 Diet deputies; the Lithuanian nationalists, only four." Such results were never obtained in elections in Lithuania. Therefore, I am inclined to think that Mr. Moley has in mind the elections to the Diet of Memel, although he does not say so, and that he uses the results of those elections to construct his fantastic invention that Lithuania became pro-German to such a degree as to elect twenty-five German deputies out of a possible twenty-nine. I am afraid I cannot call fair such methods on the part of Mr. Moley.

As a matter of well-known fact, not only did Lithuania become pro-German after the advent of Hitlerism, but - quite to the contrary - her relations with Germany completely deteriorated from that time on because of the latter's persistent efforts to foment pro-Nazi disturbances in Memel territory. These efforts were vigorously resisted by the Lithuanian authorities and led, in 1934, to the well-known Neumann - Vossler Sass trial, comparable to the German Bund trial in the United States. In retaliation, Germany many stopped her imports from Lithuania and hindered Lithuanian exports to other countries by closing her frontier even to the transit of Lithuanian goods. This situation culminated in a virtual German ultimatum to Lithuania, in March, 1939, whereby the port and the territory of Memel were seized.

Although it was misinterpreted and criticized at the time by some foreign statesmen, Lithuania's firm action against the Nazis in Memel territory constituted what was probably one of the first attempts to thwart the rising menace of Nazism. Had the Lithuanian situation been better understood, had similar measures been applied collectively and in certain events, in all probability, would not have happened at all. Lithuania is resisting the present German occupation more vigorously than are the other occupied countries. The underground movement is strong and active, and at least six clandestine papers are being published. Countless acts of sabotage are being committed daily against the Nazis. There is no pro-Nazi regime in Lithuania, and no political group is collaborating with the Germans. The same determined resistance would be the attempt of any other country to subjugate Lithuania. Lithuanians hope that such proposals as those advanced by Mr. Moley — that they be turned over to Russia — will not prevent that justice will triumph, and that they will regain their independence in accordance with the principles of the Atlantic Charter.

I take this opportunity to send for your library, under separate cover, a copy of Ethnic Reconstruction of Lithuania after 1918 by Mr. Ancelutas Mutis, which contains general information about Lithuania.

Very truly yours,
Jonas Budrys, Consul General

MAKE EVERY PATIENT...
BOND DA
JOIN THE PAY-ROLL SAVINGS...
DYKAI PAGALBA
REUMATIZMO
Jei kenčiate kuno skausmus...
DYKAI Šio Laikraščio
Jei gausite nenaudoj...
ROSSE PRODUCTS
DEPT. X - 2
3708 W. Fairwell Ave.

Worcesterio Naujienos

KAREIVIO LAIŠKAS IŠ KARO FRONTO

Nuo Juozo Ščiukos, kuris jaunas budamas gyvena Worcester, o paskui Los Angeles California dirbo "Paramount" judomojų paveikslų kompanijoje kaip "camera-man" dabar tarnauja užsieny Jungtinių Valstijų Armijoje. Jo motina p. P. Ščiukienė ir brolis Antanas Ščiuka dabar gyvena New Britain, Conn.

Gruodžio 22-ąją, 1943 m. Brangi Maryte,

Linksmų Naujų Metų visiems! Jusy laukiami laišku rašyti spalio 29-tą, 40 dienų keliavo, lapkričio 7-tą - 30 dienų ir lapkričio 13-tą - 34 dienas visi buvo su džiaugsmu apturėti. Bet linksmiausias atsitikimas buvo sekmadienį, kada gavau šešias dėžutes del Kalėdų. Labai ačiū už viską. Daug rūpesčio matyt turėjote kol tą viską padarėte del manęs. Taip, visos dėžutės pasiekė mane kuo geriausia, del to, kad nė viena nebuvo sudraskyta arba sudaužyta. Aš nė viena neatidarysiu iki Kalėdų Dienos ir iki tos dienos aš turiu pasisamdęs nuolatini sergą idant jas apsaugotų.

Aš esu labai dėkingas visiems namiškiams kad manęs neužmiršote ir žinau dabar kad bus man Linksmos Kalėdos, ir kad nebūsiu taip išsilgęs visų mano naujose aplinkybėse. Aš busiu su jums Kalėdų dienoj atminimuse ir mintyse, kaip ir visados.

Man bus Linksmos Kalėdos tos šventės reikšmė ir dvasioj, ypač atjausiu ją savo sieloje. Iš mūsų daugybė yra kurie nesugrįš namo niekad Kalėdom ir jau paliko savo mylimiausius liudnius, kurie skausmingomis širdimis švęs šventes ir sulauks taiką del kurios jų vyrų žuvo. Aš manau, kad šio karo pabaiga yra netoli, ir kad mes tuojaus sugrįšime į tą kraštą kurią mes visi mylime.

Dabar, Maryte, aš esu sveikas ir jau papratau čia gyventi šioje tolimoje ramioje šalyje. Mes turėjome daug lietaus bet šią dieną buvo tikra saulėtis Kalifornijos diena. Taip, mes ir čia turime nepaprastų orų, tikrai yra oras netikėtas kada buna gražu. Geltonos gėlės čia pievas šviečia ir visa šalis yra kaip didelis žalias patiesalas, ir yra labai gražių gamtos reišinių. Mes tik sapnuojame apie baltas Kalėdas tarpe šitų žaluojančių gėlynų.

CHARRON RADIO CO.

ELECTRINIAI Radio Pečiai Pianai PILNAS Naminų Rakandų Pasirinkimas

20 Trumbull Street Worcester, Mass.

Perku Ir Moku AUKŠCIAUSIAS KAINAS

Už visokius Džiunkus, Skudurus, Magazinus ir Laikraščius. Kreipkitės:

WILLIAM HERRING 11 Bigelow Street Tel. 5-9752

PLEASANT LUNCH

JOHN V. DAERILA, Prop. TEL. 3-7432 - TEL. 3-9467

Steaks, Chops, Salads, Chickens, Sea Food & Toasted Sandwiches 82 Pleasant Street Worcester Mass.

DUDOS DUONA TAI SKANI

Dudós duona tai skani, Gria jauni ir seni; Nuo duonos tyros ruginės, Worcesterio skaisčios merginos.

Duona minta visas svietas, Jai ant stalo pirma vieta - Duonos sviesto ir kavos, Pusryteliams lig valios!

NATIONAL BAKERY CO.

(Antanas Duda, Sav.) 12 Ashmont Ave. Tel. 2-5336 Worcester, Mass.

bet ne tokių ką mamytė moka išvirt. Mes rėpšros ir saldaičių gauname nemokamai las savaitę.

Man linksma žinoti, kad mano laiškuose randate daug naujienų ir aš irgi su džiaugsmu jusy laiškus priimu. Nebuna taip nuo bodu kada skaitai žinias nuo naminio fronto ir mes skaitom ir skaitom tą patį laišką daug kartų, gal žodį surasime kurį pirmiau nematėme. Mes tą patį daug kartų per daug dienų skaitome ir skaitome iki naują gauname, ir tada visus išnaudojame sykiu skaitome. Mums ir labai malonu rašyti - pamirštame apie savo rūpesčius.

Nauji metai čia nebus labai

linksmai, bet čia yra daug vynu, labai pigus, ir čia vyrų suranda sau gerą laiką. Čia nebus užimo nė triukšmo - mes tą jums paliksime ant naminio fronto - jau kaip tas tamsumas jau kiek pamažintas.

Šios yra naujienos iš šio karės fronto ir dar kartą visiems namie aš sakau ačiū už Kalėdų atminimus ir jus busite visados mano mintyse. Linkiu jums visiems namie turėti tokias geras Kalėdas kaip ir aš turėsiu. Su geriausiais linkėjimais ir lai Dievas jus visus laimina. Cheerio!

Jusų Kareivis Juozas S.

(M. E. L.)

LIETUVAI REMTI DRAUGIJOS METINIS SUSIRINKIMAS

Sausio 9-tą dieną, 1944 metais, 8čią valandą po pietų bus metinis Lietuvai Remti draugijos susirinkimas, Lietuvių Piliiečių Klubo svetainėje, 12 Vernon gatvės. Visi draugijų atstovai, kaip nauji, taip seni kviečiami atsilankyti į šį svarbų susirinkimą. Bus renkama nauja 1944 metų valdyba. Bus renkami atstovai į metinį suvažiavimą Bostone. Bus prisirušimas

prie paminėjimo vasario 16-tos dienos, Lietuvos 26 metų Nepriklausomybės ir nuskirta diena. Kalbės ponis Alena Vileišytė Devenienė. Susirinkimas svarstys apie prisidėjimą prie Aušrės choro 25 m. jubiliejaus paminėjimą sausio 28čią dieną. Kviečiam atsilankyti draugijų valdybas ir pavienius narius.

Lietuvai Remti Draugijos Imo Skyriaus raštininkas, J. Krasinskas

Šv. Jurgio Draugijos Susirinkimas

Penktadienio vakare, sausio 7-tą dieną, 7tą valandą, Lietuvių Ukėsų Klubo svetainėje, bus Šv. Jurgio draugijos mėnesinis susirinkimas. Prašome visų draugijos narių susirinkti, nes bus išduota metinė atskaita iš draugijos veikimo ir bus apkalbama draugija veiks per šiuos ateinančius metus. Sekanti nauja valdyba užims vietas del šių 1944 metų: Antanas V. Dailida, pirmininkas; Jonas Reimkis, išdininkas; Petras Žemaitis, finansų raštininkas; Juozas Alavostaus, užrašų raštininkas; Kostas Sarkus, raštininko pagalbininkas; Vaclovas Kamandulis ir Adomas Kamandulis, knygy peržiūrėtojai; Mikolas Aidukaitis, durų sargas. Visi draugijos valdybos nariai yra darbštūs veikėjai ir mes tikime, kad draugijoj bus gera tvarka ir todėl augis ir dauginsis nariais ir turtu. Sveikinu visus draugijos narius su naujais metais ir linkiu viso kuo geriausio.

Kurie norės užrašyti "Amerikos Lietuvių" laikraštį šiems metams per draugijos susirinkimą, tai galės paremti savo spaudą. Laikraštis mūsų draugijai labai daug patarnauja ir mes visi žinoms kas Šv. Jurgio draugijoj yra veikiama.

A. V. Dailida, Pirm.

Sodaliečių Susirinkimas

Aušros Vartų parapjos sodalietės turėjo savo mėnesinį susirinkimą bažnyčios salėje antradienį, sausio 4tą, kuriame laike nauja valdyba buvo įstatyta: pirm. Irena Keršutė; vice pirm. Viktorija Čiraitė; raštininkė, Rita Keršutė; išdininkė, Virginia Volungitė, ir "Karalienės Darbo" išdalytoja, Irena Sviklūtė.

Narės nutarė eiti kartu prie komunijos kas pirmą sekmadienį mėnesio ir taipogi nutarė prisidėti prie parap. metinio "minstrel show." Buvo nutarta kitą mėnesį sudaryti "spiritual valentines" del tų kareivių už kuriuos narės meldžiasi.

Sodalietės turės "žieminį karinvalą" Green Hill parke, sekma dienį, sausio 9-tą. Bus čiužinėjimas, dainavimas ir užkandžiai nuo antros iki šeštos valandos po pietų.

Kleb. kun. K. A. Vasys įstatė naują valdybą ir po mitingo bu-

vo arbatėlė. Sekančios buvo arbatėlės išdalintojos: Pranė Banionytė, pereitų metų pirm. ir dabartinė pirm. Naujos Anglijos Sodaliečių; Petronė Marcinkaitė, pereitų metų vice-pirm.; Veronika Jurgelionytė, pereitų metų išdininkė, Ona Kuzmickaitė.

Sodaliečių kitas mėnesinis susirinkimas bus bažnyčios salėje, antradienį, vasario 1-ą, 7:30 p. m. ir sekandios buvo išrinktos parengti programėlį: Virginia Volungitė, Felicija Zakaraitė, Aldona Varaškaitė ir Ona Visockaitė.

WORCESTERIO BONŲ KOMISIJOS VEIKIMAS

Laikraščiuose tankiai tenka pastebėti tai vienur, tai kitur įvykstančių žmogžudysčių, žmogžudžiai yra teismuose teisiami ir jiems paskiria teismas bausmes. Tos teismų paskirtos už žmogžudystes bausmės buna įvairios, nevienodos. Tas priklausu nuo to, kokiais motyvais vadovaujantis, žmogžudystė buvo papildyta. Jei žmogžudystė buvo papildyta apgalvotai iš kalno su plėšimo tikslu, tai bausmė buna sunki. Jei žmogžudystė buvo papildyta iš umo užsidedimo, pykčio, be jokio iš anksto apgalvojimo, tai bausmė buna lengvesnė. Mat yra žmonių, kurie greit užpyksta ir nepajėgia suvaldyti savo pykčio. Tokie žmonės užpykę, padaro tokių aktų, ko paskui galiisi.

Iš pavienių indivydu žmonių susidaro ištisos tautos. Vokiečių tauta yra visiem žinoma, kaip karštagalvių, nervuotų, greit užpykstančių žmonių tauta. Taip pirmą pasaulinį karą sukėlė vokiečiai, kurį jie pralošė. Už sukėlimą karą be svarbios priežasties, kiekviena tauta yra kalta žmogžudystėje. Taip-pat kalba buvo žmogžudystės vokiečių tauta, už sukėlimą pirmo pasaulinio karą. Vienok ją nugalėjusios tautos, nors paskyrė sunkią Vokietijai bausmę, bet kuomet ji už kelių metų atsikalvė tą bausmę pildyti, tai talminkai ir nedarė jokio spaudimo vokiečiams, kad jie jiems uždėtas bausmes pildytų. Matomai, talminkai pamane, kad vokiečiai įsikarščiavimo, be apsigalvojimo.

Ačiū tam talkininkų nuolaidumui, mes turim šiandien antrą daug žiauresnį pragaistingesnį karą. Tas nuolaidumas vokiečiams buvo palaikytas, kaip silpnumo ženklas, kariaujančių dabar prieš vokiečius tautų. Tas nuolaidumas vokiečiams, padarino japonus ir italus pradėti agresyvius karus prieš neapsiginklavusias jų kaimynų tautas.

Dabar jau paaiškėja, kad ypač vokiečiai ir japonai prie šio žmogžudingo, baisaus karo, buvo iš anksto gerai, apgalvotai prisiruošę. Todėl, kuomet dabar jie liks nugalėti, tai nugalėjusios juos tautos, paskirs vokiečiams ir japonams sunkią mirties bausmę. Žinoma, aš nemanau sakyti, kad kiekvienas vokiečys ar japonas, po šio karo bus sudegintas elektros kedėje, arba pakartas, bet jų militariskos galybės bus taip sunaikintos, kad jie niekad nebegalėtų panašią skerdynių pasaulį sukelti. Tą suprantai ir patys vokiečiai ir japonais. Todėl ir mes turim žinoti, kad mes dabar turim reikalą su desperatiškais priešais, kurie kovos iki paskutinės jėgos uncijos.

Vokiečiai ir japonai turi but visiškai nugalėti ir priversti besąlyginiai pasiduoti. Po to jie turi but visiškai nuginkluoti. Vokietija ir Japonija dabar kovoja desperatiškai, lyg sužeisti tigrai, tad butų pavojus visam pasauliui palikti juos visiškai nenugalėtai. Eiti su jais į kokias deyrbas ir-gi butų neprotinga, nes jie kelis syk įrodė, jog jie jokių sutarčių nesilaiko.

Kol vokiečiai ir japonai bus visiškai nugalėti, prisieisi dar daug jėgų išiekvot, daug žmonių gyvybių paaukot, daug medžiaginių turtų išieist. Kaip mes visi žinome, tuoj Amerika rengia ketvirtą paskolos vaju kuriame ir mes Worcesterio lietuviai oficialiai dalyvausime.

Jau iš pirmutinių pranešimų žinote, kad mes worcesteriečiai pasiryžome išpirkt už \$110 tūkstančių dolerių bonų, laike 4-to bonų vajuas. Jei mes tą sumą bonais išpirksime, tai vienas bomberis bus dedikuotas mūsų vardu "The Worcester Lithuanian." Nei kiek neabėjojame, kad worcesteriečiai savo kvotą išpildys su perviršiu ir sau sarmatos nepasidarys. Šiuomi reikalu visos reikalingos sutartys su Karo Departamentu jau padarytos ir pasirašytos. Vajus prasideda nuo 1 Sausio - January ir tęsis iki 29 Vasario - February šių metų.

Jan. 9 įvyks visuotinas Bonų Komisijos susirinkimas, kuriame bus smulkmeniškai aptarta vajuas eiga. Apie tai pranešiu sekandiam straipsnyje.

Kosp. S. Bugnaitis

Susirinkimas

Lietuvių Moterų Klubo susirinkimas įvyks antradienio vakare, 8-tą valandą, Klube, sausio 11-tą, 1944 metais. Kviečiam visi sas nares atsilankyti, nes bus svarbus susirinkimas. Bus Raudonojo Kryžiaus atstovės su įdomiu pasiūlymu Moterų Klubo narėms.

M. J.

Rakandai Pardavimui

Seių kambarių rakandai, mažas radio, elektrinis "Frigidaire," "Singer" siuvama mašina; plovinio mašina; naujas virtuvės setas, nauji mėgamojo ir saliono setai; patiesalai ir t.t. Parduodu už prieinamą kainą. Kreipkitės, 59 Millbury gatvės, antras aukštas, popietų ir vakarais.

PARSIDUODA

Parsiduoda 3-jų šeimynų namas. 18 kambarių, su gariniu apšildymu pirmas aukštas. Taipgi didelė krautuvė atskirai nuo namo ir 1 karo garadžius. Jeigu iš namo ir krautuvės \$111.00 mėnesį. Namas randasi gražioje vietoje ir gerame stovyje, tik pereitą vasarą numaliavotas. Parduosiu už prieinamą kainą. Suinteresuoti šiuomi garsinimu, kreipkitės pas:

S. BUGNAITIS Worcester 83 Harrison St. Agentų Nereikalauju

MOTERYS IR MERGINOS

Nuo 16 iki 45 Metų Senumo

Su arba be patyrimo del išlavinimo buti operatorėmis ar atlikti kitus darbus dirbtuvėje. Patyrimo darbai randasi del nepatyrusių merginų. Gera mokestis kol mokinasi. Nuolatinio darbo pasiulymas su geru atlyginimu po išbandymo laikotarpio. Proga dabar išmokti darbą del pokarinių laikų.

ANELE SNARSKIS LODA, Ofiso Vedėja JONAS F. EMCO, Pašalpos Są-gos Prezidentas

Kreipkitės pas Mrs. Coffey, nuo 8-tos iki 3-čios kasdien, nuo Pirmadienio iki Penktadienio

Sheppard Envelope Company

10 WINONA STREET - WORCESTER

The EYEGLASS Shop

V. J. WADOWSKI, Optikierius 10 MILLBURY GATVES WORCESTER Atidaryta Vakaraus - Dial 3-8051

OFFICIALIS SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJ DAKTARAI
Kasimir S. Michalski, M.D.
 15 VERNON STREET Worcester, Mass.
 OFISO VALANDOS:
 2 iki 4 ir 7 iki 8 val. vak.
 Išimant Sekm. ir Šventes
 TEL. 5-8562

Dr. Eugene R. Law
 Praneša Apie Atidarymą Savo Medicinos Ofiso
 135 MILLBURY GATVES WORCESTER, MASS.
 Ofiso valandos nuo 1-mos iki 2-tros po-piet; nuo 7-tos iki 9-tos vakarais
 Telephone 3-6787

Pristatomi į Namus Vietiniai ir Importuoti Gėrymės
Edward Yanover's
 PACKAGE STORE
 Užlaiko Visokius Alkoholinius Gėrymus, Lietuvišką Valytvę, Degtine, Vyną ir Aš
 278 MILLBURY GATVĖS Tel. 2-3351

LAINER'S CLEANSER
 ● GERAS DARBAS
 ● GREITAS PATARNAVIMAS
 ● ŽEMOS KAINOS
 Dial 5-5281
 73 Green St.

Sanitary Shirt Laundry
 SANITARISKA MARŠVILKA SKALBYKLA
 VALYTOJAI IR DARYTOJAI
 Pilnas Skalbyklos Patarnavimas Skalbiam, prozinam ir netiesmarškinius; uniformas, apyri ir viršutinius drabužius; taisyti žesnius daktus
 MARIJONA PARKAUKŠIENĖ, V. MARIJONA MAJORANA, V. Darbas Gvarantuotas
 Atneškite ir Atsiimkite 15 KELLEY SQUARE WORCESTER, MASSACHUSETTS

Wilben Bottling Co.
 P. YESELUNAS
 Sodūs Išdirbysės Savitainės
 19 Taylor St., Worcester
 Tel. 4-5222
 Ypatingai išdirbame GIN
 ALE ir 15 kitokių sodūs

VICTOR PRATIS
 Lietuvius Generalius KONTRAKTORIUS
 Atliekam Visokius darbus Dažytojas - Peinteris
 IS VIDAUS IR LAURE
 Tel. 5-5715 ir 4-0661
 27 Grand St., Worcester Lic. No. 8085

PAKVI
 Ame
 Seima
 Šią va
 susiduri
 nauju k
 merku...
 yra susi
 kimu, ir
 Turime
 tai ką L
 tėti, nel
 Hitler
 jau žym
 vadai til
 1944 me
 ropoje k
 kime ka
 net grei
 me, mes
 neprisir
 les lauk
 rošime
 va, kuri
 už išsili
 panto ju
 lankia k
 visa pa
 mes A
 Lietuvis
 Šio len
 vieno
 organiz
 stoti Li
 gi, šia p
 organiz
 delegat
 išgalės,
 Seima,
 Yorke,
 dienį, V
 1944 me
 vania, j
 West 3t
 prasiidė
 Kvieči
 ja, kaip
 kos Li
 nuolat
 tuvos
 pagaida
 vykty l
 stovai i
 menys
 są, sut
 patarin
 tuvos l
 Seim
 žymys
 tuviai
 rupi l
 prikiau
 Jeigu
 negali e
 kit pav
 važiuot
 lonija.
 balsas
 jos Lie
 patarin
 mo reil
 Seim;
 pins pr
 džia iš
 palieka
 žmonėn
 džia pa
 kovoja
 tikslas
 kos Lie
 ty už a
 somos
 vos.
 Kiel
 kokit I
 reikalai:
 delegac
 sokius
 sąryšj
 klausor
 Už vis
 stangas
 dekinga
 Dabar
 labiaus
 jimas
 Lietuva
 Rytų T